
Saksnr:	2020/45561-6
Saksbehandlar	Birthe Andersen Haugen Øyvind Bjørkevoll
Dato:	22.01.2021

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Tilbakemelding oppfølging av forvaltningsrevisjon av innkjøp og forretningsdrift ved dei vidaregåande skulane del 2

Fylkesrådmannen viser til sak PS 8/18 «Forvaltningsrevisjon innan "Innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skular – Del 2"» i fylkestinget 8. mars 2018, der fylkestinget vedtok tilrådinga frå kontrollutvalet. I mai 2018 laga fylkesrådmannen i tråd med vedtaket ein handlingsplan til kontrollutvalet.

Arbeidet med tiltakspunkta held fram og vedlagt er rapportering på status pr november.2020. Det er mange rutinar som skal utarbeidast og innførast ved dei vidaregåande skulane. Det er gjennomført fleire samlingar med skular og rektorar der økonomirutinar har vore tema. Fram til no har budsjettering og økonomistyring vore hovudtema. Rutinar for oppdragsverksemd og forretningsdrift var planlagd våren 2020 men vart diverre ikkje gjennomført fordi mykje vart endra på grunn av situasjonen med kororna.

Overordna rutine, definisjon av forretningsverksemd og skjemabank er lagt inn i kvalitetssystemet. Det er dialog med skular som har forretningsverksemd. Dette arbeidet held fram.

Definisjonen av skulane si forretningsdrift og/eller oppdragsverksemd vil omfatte alle variantar av verksemd som skulane tar betalt for. I utarbeiding av høvelege rutinar vil dette krevje ei nærare presisering/differensiering:

1. Med oppdragsverksemd meiner ein verksemd som har som føremål å skape inntekter til skulane. Eksemplar på slik verksemd kan vere:
 - a. Utleige av rom/bygningar/utstyr.
 - b. Kursverksemd ved bruk av eigne eller eksterne lærekrefter.
 - c. Sal av produkt som ikkje direkte er relatert til undervisninga ved skulen.

2. Med elevaktivitetar knytt til undervisninga meiner ein aktivitetar som genererer inntekt til skulane, men som har undervisning for eigne elevar som hovudføremål. Eksemplar på slik verksemd kan vere:
 - a. Sal av elevprodukt som er eit direkte resultat av elevane sine læringsmål.
 - b. Oppdrag der elevar/klassar utførar arbeid for kundar i nærmiljøet, og der kunden dekkjer utgiftene til materialar og utstyr.

Skulane vil gjennom undervisningspraksisen ha ein reell produksjon av varer og tenester, då dette i mange høve er ein viktig del av skulen sin pedagogikk.

Opplæring og kompetanse har saman med representantar for skulane utarbeidd overordna rutinar og rutinar knytt til kvar del av definisjonen. et er laga skjema som for loggføring og grunngjeving som skal nyttast både når skulen tek på seg elevoppdrag og når dei vel å avslå oppdrag.

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
1. Etablere ein tydeleg definisjon av oppdragsverksemd/forretningsdrift, irekna tydeleggjering av forholdet mellom skulane sine lovpålagte oppgåver og oppdragsverksemd/forretningsdrift, og sikre at definisjonen blir gjort kjent på skulane	Sjå på moglege skilnader mellom oppdragsverksemd og forretningsdrift for fylket overordna, og sjå på moglegheita for å spesifisere skilnaden mellom oppdragsverksemd og forretningsdrift for opplæringsavdelinga.	Øk.org, Egedo m, Tannhelse, Opplæring	Q4 2019	<p>Status pr februar 2019: I prosess meir omfattande enn venta, det er også naturleg å sjå på dette under delprosjekt 6.2 i arbeidet med nye økonomirutinar for Vestland fylkeskommune.</p> <p>Status pr august 2019: I prosess sjå pkt 5</p> <p>Status pr april 2020: Hittil har fokus i økonomisamlingar med skulane vore på kontostreng, budsjettering og registrering av budsjett. Felles budsjettprinsipp for dei vidaregåande skulane er enno ikkje klar. Nye ruinar for</p>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
				<p>forretningsdrift og oppdragsverksemd er planlagt gjennomgått med skulane i mai 2020.</p> <p>Status pr november 2020: Gjennomført - Det er utarbeida definisjon av forretningsverksemd.</p> <p>Status pr januar 2021: Definisjon av forretningsdrift er lagt ved.</p>
<p>2. Utarbeider ei overordna og felles retningsline knytt til forretningsdrift som slår fast prinsipp og forventningar til rektorane knytt til forretningsdrift ved skulane.</p>	<p>Gjennomføre ei revidering av dagens retningsliner for oppdragsverksemd. Vurdere moglegheita for å tydelegere rektor sitt ansvar for forretningsdrift ved den enkelte skule. Må sikre at delpunkta i funn nr 5 vert inkludert.</p>	<p>Øko.or g og Opplær ing</p>	<p>Q4 2019</p>	<p>Status pr februar 2019: I prosess dette arbeidet er meir omfattande enn venta. Ferdigstilling av dette punktet avheng av pkt 1 over. Det er også naturleg å sjå på dette i samaband med etablering av rutiner for Vestland fylkeskommune i delprosjekt 6.2 og 1.4 økonomi</p> <p>Status pr august 2019: I prosess sjå pkt 5</p> <p>Status pr April 2020: Sjå punkt 5</p> <p>Status pr november 2020: Gjennomført - Overordna retningslinjer er utarbeida – vi er forsinka med gjennomgang saman med skulane pga korona og oppgåver som kom på slutten av skuleåret.</p>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
				<p>Mål om å få gjennomført gjennomgang av rutinar områdevis før utgangen av 2020.</p> <p>Status pr januar 2021: Samling med vgs gjennomført digitalt i desember 2020.</p>
<p>3. Sikrar at rektorane sitt ansvar for økonomistyring i eiga eining går tydeleg fram av delegeringsreglementet og/eller andre relevante styringsdokument.</p>	<p>Gjennomgang og revidering av delegeringsreglementet i samband med fylkessamanslåinga.</p>	<p>Økono- mi- avdelin- ga</p>	<p>Q4 2019</p>	<p>Status pr februar 2019: Dette arbeidet er i prosess. DP 6.2 har fått utsett frist for levering av delegeringsreglement for Vestland fylkeskommune.</p> <p>Status pr august 2019: Både overordna delegeringsreglement og delegeringsreglement for sektoren er under utarbeiding. Arbeid med delegeringsreglement for økonomisaker i sektoren er venta ferdig i 4 kvartal.</p> <p>Status pr April 2020: Gjennomført - Nytt delegeringsreglement for Vestland fylkeskommune er utarbeida og vedteke av fylkestinget i Vestland.</p>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
<p>5. Utarbeider, og/eller revidere eksisterande retningslinjer og rutinar som skal sikre tilstrekkeleg internkontroll knytt til forretningsdrift, irekna:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Korleis forretningsdrift skal bli budsjettert b. Kva oppdrag skulane kan utføre og korleis utvalsprosessen bør bli dokumentert c. Første fase av oppdragsfaktuering som skulen er ansvarleg for d. Riktig fordeling av kostnader knytt til oppfølging av mva e. Eit rekneskapsmessig skilje mellom skuledrift og forretningsdrift som sikrar at det ikkje skjer kryssubsidiering f. Rutinar for prissetting og kva prissettingsprinsipp som skal bli lagt til grunn på skulane 	<p>Oppfølginga vert gjennomført under punkt 2.</p>	<p>Øk.org og Opplæring</p>	<p>Q4 2019</p>	<p>Status pr februar 2019: Arbeid med nye rutiner er i gang, men arbeid forsinka grunna pkt 1 og 2. Fylkesrådmannen meiner difor det er natuleg å ha nye rutinar på plass Vestland fylkeskommune starter opp.</p> <p>Status pr august 2019: Fram til juni 2019 var arbeidet innan økonomirådet i opplæringssektoren organisert under DP 1.4 - Budsjett og økonomiplan for opplæringssektoren. Delprosjektet har levert sluttrapport, rapporten skal handsamast i fellesnemnda 18 september 2019. Sluttrapporten inneheld mellom anna anbefalingar om rapportering, opplæring og driftsdialog med skulane på økonomiområdet. Oppdragsverksemd/forretningsdrift vil inngå i dette</p> <p>Konklusjonar i sluttrapporten:</p> <p>« - det vert etablert fire rapporteringspunkt pr. år for alle deler av sektoren, i tillegg til årsrapport; ved utgangen av februar, april, august og oktober. Dersom det vert lagt opp til andre rapporteringspunkt på overordna nivå, må</p>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
				<p><i>rapporteringspunkta i sektoren tilpassast dette.</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>det vert utforma standard rapportar i Visma som kan nyttast til føremålet.</i>- <i>dersom årsprognosane viser ubalanse mellom tildelt budsjett og forbruk må den einkilde skule/resten av opplæringssektoren syne planlagde tiltak for å kome i balanse.</i>- <i>rapportane skal som hovudregel handsamast administrativt. Ved behov må ei overordna vurdering for sektoren til politisk handsaming.</i>- <i>det vert halde internopplæring frå staben i avdeling for opplæring og kompetanse til skulane når det gjeld budsjettering, økonomistyring og rapportering. I tillegg kjem løpande rettleiing på desse</i>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
			Mai 2020	<p><i>områda.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>det vert etablert driftsdialog med skulane, dvs halde eigne møte med den einskilde skule om driftsproblematikk»</i> <p>Det vidare arbeidet med å etablere felles rutinar for sektoren i Vestland fylkeskommune skal foregå i den ordinære driftsorganisasjonen. Målsettinga er framleis at det skal vere klart i 4 kvartal 2019. Ein vil har særskilt merksemd på oppdragsverksemd/forretningsdrift i dette arbeidet.</p> <p>Arbeidet med rutinar for sektoren pågår enno. Overordna rutinar for oppdragsverksemd/forretningsdrift blir publisert pr mai 2020.</p> <p>Status pr november 2020: Overordna rutinar for oppdragsverksemd/forretningsdrift er publisert. Det jobbes med skjemabank og oppfølging av enkeltskular som har forretningsverksemd.</p> <p>Status pr januar 2021: Oppdaterte rutinar pr januar 2021 er lagt ved.</p>

Funn i rapport	Oppfølging	Ansvar- leg	Frist	Status:
<p>6. Gjennomgår praksisen knytt til forretningsdrift/ oppdragsverksemd ved skulane, og vurderer om det er behov for ytterlegare tiltak for å sikre at kryssubsidiering og ulovleg offentleg støtte ikkje førekjem.</p>	<p>Evaluere praksis etter at punkta over er gjennomført for å sjå om det er nødvendig med fleire tiltak.</p>	<p>Økono- mi- og organis- asjon og Opplær- ingsdir.</p>	<p>Q2 2019</p>	<p>Status pr august 2019: Arbeidet er igangsett ved at det er tatt ut rapportar og gjort nokre analysar. Vidare arbeid avheng av at nye rutinar for økonomioppfølging er etablert.</p> <p>April 2020: Status vil vert gjennomgått på nytt når vi har sikrar at det vert arbeida likt i heile Vestland</p> <p>Status pr November 2020: Dette må vere ei løpande årleg oppgåve for skulane og må inngå i økonomidialog med skulane.</p> <p>Status pr Januar 2021: Når rekneskapen for 2020 er avslutta er planen at vi skal følgje opp skular med oppdragsverksemd særskilt.</p>